

ГРОМАДСЬКА ДУМКА

газета політична, економічна і літературна

Умови передплати.
 3 приставкою і пересилкою:
 На рік 4 карб. На 1/2 року 2 карб.
 На 3 місяці 1 " На 1 міс. 50 коп.
 За кордон:
 На рік 9 карб. На пів року 4 карб. 50 коп.
 За зміну адреси 30 коп.
Передплату приймають:
 1) у Києві, в конторі редакції "Громадської Думки" (Михайлівська ул., ч. 10) що-дня з 10 до 5 годни дня, 2) в книгарні журналу "Кієвская Старина" (Безаківська ул., ч. 14).
 Передплатувати можна тільки з 1-го дня кожного місяця

Виходить що-дня, окрім понеділків

Рік перший.

Од редакції: Читаючи нашу газету, треба вимовляти е—як йе, и—як ы.

Телефон № 1458.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статі; більші статі, до друку негодні, і рехонуються в редакції 3 місяці і висилаються авторам їх коптом, а дрібні замітки й дописи одразу випущуються.

Умови друкування оповісток:
 За рядок поперед тексту, або за перший раз 40 коп.
 за його місце платиться: за другий 20 коп.
 За рядок після тексту: за перший раз 20 коп. за другий 10 коп.
 Хто шукає заробітку, платить за оповістку тільки половину показаної ціни.

Громадська Думка

щоденна політична, економічна і літературна газета, виходить в Києві з 1-го січня (января) року 1906.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й по чужих землях; звістки про всякі світові події, цікаві нашим людям; поезії та оповідання, наукові фельєтони і т. п.

В **ГРОМАДСЬКІЙ ДУМЦІ** досі згодились писати: проф. Антонович В., Балабуха С., Бондаренко Ів., Боржковський В., Василенко М., Верзилов А., Винниченко Вол., Волох С., Вороний., Ганейзер Е., Гнатюк В., Грінченко Б., Грінченко М. (Загірня), Григоренко Гр., проф. М. Грушевський, Грушевський Ол., Дмитрієв М., Дніпрова Чайка, Доманицький В., Дорошенко Д., Дорошенко Д. сфремов С., Жебуньов Л., Житеський П., Квасницький С., Квітка К., Коваленко Гр., Козловський В., Коцюбинський М., Кошовий В., проф. Кримський О., Левіцький М., Лотоцький Ол., Липковський С., Лисенко М., Лисовський Ол., Лозинський М., Лотоцький Ол., Маковей О., Маркович Д., Матушевський Ф., Мирний П., Мирюшев В., Науменко В., Падалка Л., проф. Перетц В., проф. А. Погодин, Русова С., Русов О., Самійленко В. (Сивенький), Славинський М., Сластьон О., Смутко П. Гр. Сьогобочний, Степаненко В., Тимченко С., Туган-Барановський М., Франко Ів., Чернявський М., Чикаленко С., Шраг І., Ярошевський Б., Яновська Л. та інші.

Ціна газети **Громадська Думка** на рік 4 карб., на пів року 2 карб., на 3 місяці 1 карб., на 1 місяць 50 коп. з пересилкою. За кордон на рік 9 карб., на пів року 4 карб. 50 коп.

Громадська Думка виходить що-дня, окрім понеділків та після свят. Адреса редакції **Громадської Думки** — у Києві, Михайлівська ул., ч. 10.

Видає і за редакцію відповідає **Володимир Леонтович**.

НОВА ГРОМАДА

літературно-науковий місячник, виходить з січня року 1906. **НОВА ГРОМАДА** міститиме твори красничого письменства (поезії, оповідання, повісті, драматичні твори), наукові й публіцистичні статі, огляди політичного і громадського життя на Україні й по-за її межами і т. п. **НОВА ГРОМАДА** має тих самих співробітників, що і **Громадська Думка**; виходить що-місяця книжками по 10 аркушів друку.

Ціна з пересилкою на рік 6 карб., з кордон — 8 карб. 50 коп., окремо книжка коштує 75 коп.

Адреса редакції **НОВА ГРОМАДА** — в Києві, Михайлівська ул., ч. 10.

Видає і за редакцію відповідає **Володимир Леонтович**.
Передплатувати **ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ** і **НОВУ ГРОМАДУ** можна також в книгарні "Кієвской Старини", у Києві, Безаківська ул. ч. 14 і в конторі газети "Русь", у д. Компаніїця, Хрещатик, ч. 54. Там же можна брати газету і на комісійний продаж.

В Львові видання можна передплатувати в книгарні Наукового товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.

Контора редакції просить передплатників, коли вони міняють адресу або поновляють передплату, прислати друкований адрес або показувати номер бандеролі, за яким висилалася газета.

Од редакції

Редакція "Громадської Думки" оповіщає, що числа 7, 9, 10, 12 та 19 всі розійшлися і висилатись не будуть.

"ШЕРШЕНЬ"

Український гумористично-сатиричний ТИЖНЕВИК

з малюнками і карикатурами на громадські і політичні теми, на відрець столічних сатиричних журналів.

"ШЕРШЕНЬ" виходить що-п'ятниці.

Ціна з пересилкою на рік 4 карб., на пів року 2 карб. 30 коп., на 3 міс. 1 карб. 20 коп., окремо число 10 коп., за кардон 6 карб.

В "Шершені" працюють: **письменники:** Бердяев С., Будяк Ю., Вдовиченко М., Гребинюк І., Коваленко Гр., Коваленко Ол., Коцюбинський М., проф. Кримський А., Липа Ів., Маковей О., Нечуй-Левіцький Ів., Поллак М., Сивенький В., Старицька-Черняхівська Л., Стешенко І., Стефанік В., Тимченко С., Федорченко Ів., Хоткевич Г., Чернявський М., багато інших. **Художники:** Бабенко А., Бурачок І., Красицький Ф., Лозинський С., Рівниченко В., Сластьон О., Тіхачек В., Турцевич А., Яковлев М. (Косиш) і інші.

Передплата приймається в Києві—книгарня "Кієвской Старини" Безаківська, ч. 14, і в книгарні "Іванова і Ко", Фундуклеєвська, ч. 2, і в редакції.

Адреса редакції: Гоголевская ул. 45, кв. 8.

Ціна за оголошення 2 карб. за стрічку петита, 100 карб. за стовпець.

Редактор-Видавець **В. Лозинський**.

Ученик 2 кл. учительської семінарії

З гарним почерком шукає місця перешника, конторщика, прикащика, або якого другого бодай би й дворника. Згоден на візді. Адрес листовно в контору ред. "Гр. Д." для Е. І. 1—10.

ЗУБНА ЛІКАРНЯ

Д-рив Верезницького і Д. Цигури
Фундукл. 30, рід Театральн. Прийм. від. 9 рап. до 7 г. веч. Гоїння, пломб., вивар., штучні зуби. Палта по затвер. таксі. Пород і гоїння 40 коп. 30—10

Аптечний склад провиз. М. В. Клибанова

получил. свіжк. аптечн. товар.
Больш. выбор **ПЕНСНЕ** и **ОЧКОВ**
Бинокли на прокат 20 к.
Львовская площ, № 1/2, 2 Телефон 1007
3—103—3

Київ, 21-го лютого.

За часів імператорів Олександра II та Олександра III ідейною основою російської закордонної політики був так званий пан-славизм, себ то думка прилучити до російської держави всі закордонні славянські землі. Ці змагання російського уряду підперало багато однодумних з урядом газет і часина російського громадянства. "Славянофильство" (прихильність до братів-славян) було тоді в Росії дуже популярне, широко-народне, воно дійшло навіть по части до селянських і робітничих верств. Такий настрій росіян допоміг урядові побідо скінчити війну з Турцією, визволити болгарів, та забезпечити повну державну незалежність Сербії. Алеж надії і бажання російського уряду не справдилися. Визволені південно-славянські краї поведились дуже обережно і не особливо прихилились до Росії. Вони бачили тяжке становище поляків і ще тяжче українського народу, жахались внутрішнього російського ладу, боялись, що можуть бути прилучені до російської держави не як автономні, спілкові країни, а просто як російські губернії чи області. Се вдержувало всіх взагалі закордонних славян од широй руссофильської політики, сприяло всяким крутиствам, а на Балканському півострові викликало всім відомі, часто криваві, колотеччі.

Од дев'ятидесяти років минулого віку російське міністерство закордонних справ на першому місці ставить інтереси на Далекім Сході. Се змінило на Балкані становище Австро-Угорщини, а в теперішній революційній добі вплив Австрії ще побільшився і, наприклад, в Сербії вона хазяїнює як у себе дома. Так з Відня прийшли звістки, що сербський уряд згодився на вимоги Австрії і зробити бажані для Австро-Угорщини переміни в сербсько-болгарській кордонній (таможенній) спілці. Чи на ці переміни згодиться Болгарія—се річ непевна, відомо тільки, що болгари сильно невдоволені таким поведінням Сербії. "Сербія довела таким чином, пишуть болгарські газети,—що економічно і політично цілком залежить од Австрії і що в справі сполучення славянських держав на Балканському півострові на сербський уряд не можна покладатися".

І справді, ще два місяці не минуло од того часу, як болгарська народна рада з запалом ствердила сербо-болгарську кордонну спілку, а вже серби її ламають. Болгари, а запевне і серби, гадали, що згодом приде між цими націями і до політичного зв'язку. І так швидко розвіялись ці надії... Не досить того: на прохання сербського заступника в Відні Вуїча, щоб Австро-Угорщина скасувала кордонну заборону, заведену під час останніх непо-

розумінь, привозити з Сербії до Австро-Угорщини худобу, австрійський уряд одповів одмовою. І се після того, як сербський уряд скорився і прийняв австрійські вимоги! Це вже безумовно повна економічно-політична залежність. Болгари чинять сербам докори, але сербський уряд винен лишень в тому, що згодився на кордонну спілку з Болгарією, бо він повинен був сподіватись, що через економічну залежність не зможе додержати умови. Од кордонної війни могло прийти до справжньої, а тоді яка з великих держав спинила б Австрію, коли б вона хтіла зага рвати Сербію?

Вже давно серби бажать вийти на ширший шлях державно-політичного життя, але на перешкоді стає власне ворожа і сильна Австро-Угорська імперія. Вона не дозволить ніколи сполучитись південним слав'янам, бо така спілка сталаб значною силою, яку не так легко можна було-б побороти. Се не користно для австрійських торговців і промисловців.

Отжеж єдина надія закордонної слов'янщини, що Росія стане справжньою конституційною державою, що всім російським націям будуть забезпечені автономні права, і що згодом приде до загально-слав'янської вільної спілки, в якій будуть користуватись рівними правами і не слав'янські нації і до якої можна буде безпечно прихилитися.

Се майбутня спілка буде міцна і нерушима особливо тоді, як вона рішуче одкине ворожу до німців, англійців і інших не-слав'янських народів слав'янофильську мету, а навпаки буде прямувати до братерської згоди і з'єднання всіх вільних, визволених з під економічного, політичного і національного утиску, народів Європи. Це єсть дійсне завдання близької до відродження Росії і цим шляхом вона піде, коли державними справами будуть керувати люди, що справді бажать мути добра народам всіх націй, що живуть в Росії. Добро ж це лежить в рівноправності всіх націй держави. Коли поширяться і візьмуть верх думки рівноправності, волі і братерства, що захоплюють широпоступову частину росіян, то тоді наші брати великороси, окрім матеріальної могутності здобудуть величезний моральний вплив в внутрішніх і закордонних справах і забезпечать своїй нації довговічне, щастливе і славне існування.

Теперешній уряд, як зазначалось вже нами не раз, виявляє незвичайну жвавість та енергію. Енергія його найбільш направлена на те, щоб яко мога більше скласти нових законопроектів та видати як найбільше тимчасових законів, поки збереться дума. І хоч в маніфесті Царя з 17 октября ясно було сказано, що "однині ні один закон без державної думи не може мати сили", тим часом за останні чотири місяці вийшло стільки нових законів, скільки не виходило поперед і за кілька літ.

Серед тієї сили проектів, про які що-дня сповіщають газети, найбільшу увагу звернуло на себе два. Перший проект мав замір встановити військовий польовий суд для всіх карних справ, зв'язаних з сьогочасним політичним, визвольним рухом, за замах на життя урядовців. Другий проект мав на думці встановити закон, щоб військові і надалі, як і зараз, справляло поліцейську службу. В цьому проекті найбільшу увагу звертали на себе правила, в яких військові заборонялося "стрільять холостими зарядами і вверх". Обидва ці проекти пройшли вже не тільки через раду міністрів, а й через державну раду ("Государственный совет"). Як оповіщали також газети, проекти викли-

кали в державній раді незгоду: одні стояли за ці проекти, другі були проти. Найважливіше обороняв, кажуть, проекти гр. Вітте. Не вважаючи на це, думки членів державної ради поділилися, і проекти було передано Цареві не стверджени. Але цар не згодився з думками ні тієї половини членів державної ради, що обстоювали за проектами, ні тієї що була проти них, а звелів залишити старі правила і дати війска при втихомирюванні бунтів і провідачу політичних злочинців під суд.

Хоч старі правила і не визнаються своєю м'яккістю, бо вони суворі і на підставі їх винуватих карають жорстоко, а всеж перед нами факт не малої ваги. Заходи міністерства Вітте-Дурново завести ще більш жорстокі тимчасові закони не вдалися. І хоч ми не бачимо в тому ніякої перемоги нового ладу над реакцією але, всеж і за те добре що громадянство спекалося, таким робом, ще кількох скорпіонів які і без того в великому числі висять над його безталанною головою.

Святе Письмо Старого та Нового Завіту українською мовою.

Кожен народ, до якого доходить християнство, бажав читати зрозуміло для себе мовою книжки св. Письма. Це річ цілком натуральна. Але в дійсності ми бачимо, що ніоді ті, що мають силу, не хочуть давати народові св. Письма рідною йому мовою. Це дуже сумно і дивно, але так воно буває. Пригадаймо хоч би те, як уряд католицької церкви забороняв католикам перекладати св. Письмо на народні мови, через що в Західній Європі всі люди довгий час мусили читати св. Письмо по латинському. Тільки коли народи здолали скинути з себе моральний гніт Риму, настала змога видавати св. Письмо в перекладі на народні мови. Тоді між иншим Лютер зробив і видав свій переклад св. Письма на німецьку мову. Також довго не дано українському народові перекладу св. Письма на його мову. На Україні, відколи прийнято християнство, вживано св. Письмо в перекладі на церковно-слав'янську мову, яка довго була взагалі книжковою мовою на Україні. Тільки аж в XI в. почасти за прикладом Західньої Європи, а більш через те, що на Україні під той час розгорялась саме релігійна боротьба і народові конче потрібно було дати св. Письмо зрозумілою мовою, бо церковно-слав'янську люде не досить добре розуміли,—освічені люде стали дбати про те, щоб скласти український переклад св. Письма, "вирозумлення ради простих людей". Звичайно першу увагу перекладачі звернули на Новий Завіт. Так, ієромонах Григорій, архимандрит Пересопницького монастиря, переклав чотирьох евангелістів (1556—1561 р.). Це так зване "Пересопницьке Евангеліє" було чи не першою спробою українського перекладу св. Письма. Окрім того, відомо ще "Тягинське Евангеліє" (евангелістів: Матвія, Марка і початок Луки), надруковане коло 1570 р. в друкарні Василя Тягинського на два тексти—український і слав'янський поруч. Перекладу всього Нового Завіту зроблено було ще року 1581 святаніоном Валентинам Негалевським. Перекладено було і кілька окремих книжок Старого Завіту, як наприклад, "Пісні Пісеня", "Іова", "Руфь", "Еклезіаста", "Плачу Іеремії", "Даніла", "Есфіри" та інших.

Всі оці переклади зроблено не дуже чистою, але в усякому разі народною українською мовою. Видко, що перекладачки в своїй праці стояли на щиром певному ґрунті. І коли б Україну не спіткала була лиха доля, то мабуть в ті часи наш народ мав би повний переклад всієї Біблії. Алеж ли-

холіття, яке нагало на Україні з половини XVII в., загальмувало взагалі всяку просвітну роботу на Україні, припинило й справу перекладання св. книжок на українську мову. Так тяглося аж до XIX в. В XIX віці, як почалося національне відродження України, освічені українці знову взялись до перекладу св. книжок. У Галичині Маркіан Шашкович перекладає євангелістів Матвія (I—V гол.) та Івана (I—XXI). А в Росії перекладають псалми Давидові Максимович, Шевченко та В. Александров. Останній з них переклав ще книжки „Лова“ та „Биття“. Найбільше праці поклали на себе діло, про яке у нас мова, Ф. Морачевський та П. Куліш.

Морачевський ще в році 1861 поїхав до С.-П. Академії Наук свій переклад євангелії, прохаючи висловити йому думку про його вартість і, як вона буде, то здобути дозвіл надрукувати. Академія Наук дуже високо оцінювала працю Морачевського, висловлюючись, що його переклад знаменитий річ з філологічного боку і дуже важлива для українського народу і що його конче потрібно надрукувати, та не вважаючи на те, уряд не дозволяв надрукувати перекладу Морачевського і ця коштовна праця, на кривду народів, діяла пролежала в схованці 45 років. Як відомо, після постанови Комітета міністрів 15 лютого минулого року, переклад Морачевського друкується зараз у Москві в сінодальній друкарні.

З іменем П. Куліша найцікавіше значава історія українського перекладу Біблії. Незвичайно багато праці, знання й талану доложив він до цього улюбленого ним діла. Через тяжкі закони що вже з року 1863, були наложени на українську мову, взагалі він мусив друкувати свої переклади за границею. Там він видав переклад п'яти книжок Мойсейових, віршований переклад „Псалтирю“, та кн. „Лова“, переклад 4 євангелістів, а року 1880 разом з проф. Пулюєм увесь „Новий Завіт“. Останні роки свого життя П. Куліш майже цілком присвятив перекладу Біблії і вже викінчив був до величезну працю, та трапилася пожежа і все згоріло. Куліш мусив завова браться до того діла і встиг перекласти ще до 30-ти книжок. Чого не встиг до смерті свої викінчити П. Куліш, те переклали І. Левинський та проф. Пулюй. Таким способом на українську мову була перекладена вся Біблія. Її вилало року 1903 Британське Біблійне Товариство в Відні під назвою „Святе Письмо Старого і Нового Завіту“.

Але хоч і є видана Біблія однак читати її може хіба десята частина українського народу, а саме та, що живе в Австрії, бо російський уряд не дозволяє привозити з-за границі св. Письмо. На всі прохання дозволити продаж в Росії „св. Письма“ завжди була одна відповідь: „не подлежає дозволению“. Так само до подій останнього часу відповідав уряд і на прохання видати переклад євангелії Ф. Морачевського. З дозволу друкувати переклад євангелії на українську мову очевидно питання порішене. На нашу думку, тепер на черзі чисто практичне завдання—надрукувати в Росії переклад св. Письма Старого Завіту, бо видати переклад Нового Завіту і потаїти від українського народу переклад Старого Завіту—неможливо.

3 газет та журналів.

Не встигло міністерство Вітте видати тимчасових правил про печатку, як зараз же побачило, що зробило помилку. Йому здавалося, що печатку вже в його руках, що вона й писокнути не посміє, боючись жорстоких кар. Коли не так. Ні кар, ні конфіскації, ні навіть заборона газети не могли примусити печатку іти по тієї стежці, якою хотів вести її уряд. Заборонили один часопис, натомість видатка зараз інший, сажали одного редактора в тюрму натомість аступав інший. А печатку все ж говорила вільним голосом, все ж не переставала вести боротьбу проти політичної гнати і насильства. Тоді уряд порішив додати нові тимчасові правила які б дали змогу зараз же перепинити небалану газету, зараз же наложити кару на недоброго редактора. А щоб не можна було заміняти заборонені видання, то під загрозою великого штрафу або довгої в'язниці, заборонено видавати який би не було орган, поки суд не розглянув справу з старим.

„Наша Жльнь“ каже: „Доля печатки висить на волосині. Це гільтину для печатки виготовлено, сокиру нагострено і піднято і держать на вісі; тільки махнути рукою—сокира впаде і кара на смерть сплітає печатку“.

„Далі газета каже, що закон, по якому вся печатка віддається на повну ласку урядові і мусить вести життя присудженного на смерть, придумано дуже розумно і хитро; це разом з тим і надзвичайно просто. Дісно. Подумайте тільки, як то багато було мороки по старому закону, щоб заборонити якийсь орган печатку. Спочатку накладася заборона продажу на роздріб, потім заборона друкувати сповістки, потім нарешті пересторони перша, друга, третя; газета на деякий час забороняється,—і тільки, коли грішник не виявляв ніякого наміру поправитися в очах властей, збиралося відоме зібрання чотирьох міністрів. Але я тут не все ще було страчено. Лишалася надія на те, що міністри посваряться. І справді траплялися випадки, що навіть з цього суду чотирьох інквізиторів газета виходила цілою. Порівняйте ж тепер, як легко заборонити газету при допомозі нових правил про печатку, коли б вони стали законом. Для цього треба тільки відшукати прокурора, що легко згожовується б заводити процеси проти редакторів. А привід для процесу знайти на важко, так сама, як легко знайти й такого прокурора, що згожовується б завести діло проти газети. Сама звичайна стаття, яку найстрогіший цензор певно б знайшов цілком мирною й безпечною з політичного, кримінального боку, може стати об'єктом, в руках завзятого прокурора дуже важким злочинством. Так, наприклад, всяку статтю газету можна виставити, як ворожу їстувочому ладу, як проповідь проти основ, заклик до опозиції. Треба тільки, щоб у цій статті було хоч яке небуль незадоволення тими порядками, що маємо“.

А як тільки прокурор подав скаргу до суду проти газети, то все инше піде своїм шляхом, гладенько. Прокурор заявить, що треба перепинити випуск номерів газети, покласти на те, що проти неї виставлено дуже тяжке обвинувачення. Судова палата постановляє розпорядження: перепинити випуск номерів на весь час поки буде суд. Видання зупиняється до присуду. А відомо, що того присуду треба чекати не менше року. Цього ж досить, щоб убити газету. На постанову палати не можна нікуди жалітися, не можна навіть спелечатися проти неї, вимогати пояснення, умотивування цієї постанови. Разом з тим її редактор, ні видавцеві не можуть тим часом видавати ніякого другого органу. Таким робом ми бачимо, що ці додаткові правила придумані дуже добре.

Та життя певно швидко примусить Вітте—Дурново видати ще нові додаткові правила, ще більш гострі, може навіть такі, що заборонитимуть зовсім вільну печатку, але вільне слово істуватиме, потреба в йому є—й велика; задати її неможливо буде ніякими утисками. Війна з вільним словом,—все одно, що війна з вітряками: однаково вони крутитимуться.

З 17 лютого вляла силу нова торговельна умова в Германію. По цій умові на більшіну тих речей, що одвозяться з Росії до Германії, належить надзвичайно велике мито (пошліни). На жито, наприклад, мито призначено—15 коп. з пуда, на пшеницю—20 коп., також підвищено мито й на інші російські вироби. Завдяки такому підвищенню німецькі аграрії (власники землі) одбратимуть щорічно за свої вироби зайвих кілька десятків мільйонів карбованців,—а Росія понесе лиш величезні втрати. Як на думку „Руських Вѣдомостей“, то—

Становище нашої держави по відношенню до Германії хіба не очевидне, що такого договору не було-б, як би Росія була конституційною державою: ні жаден в світі парламент не прийняв би остільки ганебних, остільки невідгодних умов. На сьому прикладові,—як і на багатьох інших, —ми бачимо, що самовладство не тільки привело країну до безнадії, до ганебної війни і внутрішнього заколоту, але навіть не здалося б захистити її вагу і найпростіші інтереси в міжнародних зносинах.

Висновок газети цілком справедливий. До цього можна тільки додати, що торговельна умова російського уряду з Германією є не тільки „приклад“, як каже газета, невдатної політики бюрократії, але й ступінь до її самоскасування.

З'єднані Штати північної Америки, щиро дали газету, спокійно відмовившись од усіх претензій німецьких аграріїв, Росія ж мусила заплатити за договір такою високою ціною. Дем тому причина? Причина—в самовладному ладу Росії, бо

хіба не очевидно, що такого договору не було-б, як би Росія була конституційною державою: ні жаден в світі парламент не прийняв би остільки ганебних, остільки невідгодних умов. На сьому прикладові,—як і на багатьох інших, —ми бачимо, що самовладство не тільки привело країну до безнадії, до ганебної війни і внутрішнього заколоту, але навіть не здалося б захистити її вагу і найпростіші інтереси в міжнародних зносинах.

Із російського життя.

Чутки й вісті з Петербургу. В дипломатичних гуртах оповідають, що в Царське Село тільки недавно надійшли відомості про справжнє становище Росії та про діяльність ради міністрів. У графові Вітте та Дурново звернулися, бо їх політика тільки зменшує довіру народу до уряду. Систему утиску зрештою одкинуто, бо двохмісячний досвід довів, що утиск не заспокоює, а навпаки ще більш зрагує людину та побільшує заколот. Через те постановлено вітц шляхом доброї політики й зрештою скасувати ту адміністративну машину, що панувала досі над Росією. Наперед поставлено питання про те, щоб скасувати надзвичайні права генерал-губернаторів. Далі на місце міністра внутрішніх справ буде призначено якусь іншу особу, та мабуть і Вітте піде в отставку. (В.В.)

В засіданні державної ради 18 лютого розглядали проект додаткових правил про друк. Засідання було дуже бурливе. 17 членів висловилися цілком проти проекту, доводячи, що закони не можна перемінити як рукавички, бо се свідчить про безсилля уряду, що не здатен захистити себе від друку, не утискуючи його. Вітте доводив, що новий проект зложено для того, щоб захистити від образи вишу власть, а що до нього

та кабінету міністрів, що вони байдужі до нападів на них. Проект був нарешті прийнятий більшіною 54 голосів проти 17, але за стверження Царя піде з двома думками—більшіною й меншістю. (Н.Ж.)

Оголошення про реформу державної ради одкладено до априля, щоб не зміцнювати опозицію. (Русь.)

Резолюція єврейського з'їзду. На з'їзді „союза для досягнення рівноправія єврейського народу в Росії“ (спили для здобуття рівноправності російських євреїв), зроблено такі постанови в справі відношення до виборів у думу до роботи в самій думі, до виборів у думу до виборних то—що: 1) З'їзд визнає національним обов'язком щоб оборонити російських євреїв,—брати участь в них; 2) не обмежувати участь в виборах, євреї повинні через своїх заступників і в самій думі обстоювати за свої громадянські, політичні та національні права; 3) Залиж того, щоб добре йшла виборча справа, можна вступити в коаліцію (зв'язок) з партією, що визнають потрібним, щоб заведена рівноправність євреїв і взагалі перетворено державний лад на демократичний підставах із вселюдним, рівним, безпосереднім і таємним голосуванням; 4) В державній думі заступники єврейського народу повинні з'єднатися в окрему національну групу, та не вступити в національні групи не єврейські; 5) В заступники єврейського народу треба вибрати лише людей, що обіцяють: а) керуватися в своїй діяльності в державній думі програмою та постановами своєї рівноправності; б) обстоювати рішення єврейського питання в зв'язку з основними законами конституції й законами про національні громадянські права, в) коли вибирається кандидат не єврей, то він повинен обіцяти, що завжди буде обстоювати в думі громадянські, політичні та національні права євреїв.

З'їзд силки закрався 13 лютого в 3 години вночі. (О.Ж.)

Влововаження жандарів. Корпус жандарів одержав наказ, що надає жандарським чиновникам надзвичайно великі права. Жандарам під час розрухів надійся необмежена воля вчинив. Ніякі скарги на перевеснення власті розглядатись не будуть. (Р.В.)

Арест анархистів. В Царському Селі арештовано трьох осіб з божбами. Вони прийшли на вокзал саме перед тим, як повинен був відійти поїзд з одною великою особою. Відео, що 16 лютого в Царське Село виїздив міністр Дурново (О.Ж.)

Із життя партій. Петербурзький губернатор роз'яснив земським начальникам, що поширення в селі програм партій в соціалістичних і революційних не треба ставити перешкоду. З того видно, що дозволяється також і поширення програм конституційно-демократичної партії (О.Ж.)

5.200.000 карб. козакам. Державна рада постановила видати на запоміг козацьким сім'ям. 5200000 карб.. Вітцьковий міністер, за докладом якого зроблено цю постанову, просив навіть 7 1/2 мільйонів карбов., і подав відповідну записку Цареві, на якій Царь зволів написати: „Цю справу треба порішити як найскоріше“. В записці між иншим вказано, що підчас війни та розрухів викликано на службу 113.377 козаків, та що серед них починаються вже подекуди заколоти вони вимагають, щоб їх було одлучено до дому, та забезпечено їхні сім'ї. (Нов. Вр.)

Не дешево! На видання урядової газети „Русское Государство“ не вистачає 600 тисяч карбованців на рік, і на її удержання буде призначено ще 100 тисяч карб. (Слово.)

Із життя партій. Бюро „Союза 17

лютого“ одержало звістку, що напрям з'їзду „союза“ дуже не подобався Ч. Вітте.

Комітет конст. демократичної партії постановив рекомендувати членам партії не вступати „до клубів незалежних“. (К.Ж.)

18 лютого Дурново прийняв депутацію від конституційно-демократичної партії. Розмова йшла півгодини. Кареев вказав, що проти зборів конституційно-демократичної партії вживається зовсім незаконних заходів. Дурново заявив, що приватні збори в приватних помешканнях повинні бути незайнятими й догляду, поліції не підлегли. Гессен зауважив, що тим часом такі збори розганяють, а хто бере участь в них, раз-у-раз арештовують. Дурново відповів, що він в тому не винуватий, що він рішучо протестує проти обшуківачів, ніби він неоднаково поводиться з ріжними партіями: він—людина позапартійна. Гессен питає: „чому-ж партію гонять, а окремих членів арештовують та засилають?“ Дурново одказує нікого за належність до тої чи иншої партії не гонять, нікого не арештовують й не засилають; раз-у-раз, одержуючи відомості про арешти за належність до партії, він негайно наказує увільняти арештованих. Коли-ж депутація спитала, за що закрито центральної комітет партії, то Дурново відповів, що поліція звідусіль сповіщає про палкі промови й революційну пропаганду на її зборах. На прикляці Дурново заявив, що він погодиться з градоначальником і збори будуть дозволені. (О.Ж.)

Центральний комітет конституційно-демократичної партії одержав звістку, що кубанський генерал-губернатор, роз'яснюючи депутації вітц місцевої групи партії причини утиску, поспівався на циркуляр, що наказує терпіти лише помірковані партії. (О.Ж.)

3 українського життя.

До нас по землю. В сусідній з нами державі Австрії, в тій її частині, що звється Галичиною, живуть наші такі люди українці. До їх дійшли чутки, що в Росії казна дає хліборобам землю або новим без грошей або на виплату. Почувши таке, цілі громади безземельних та малоземельних українців у Галичині навалилися по-продади, що там у їх було, та й їхати до нас, сподіваючись, що тут їм землі дають скільки хочуть. Але все ж не аважалися зараз же знятися та й їхати, а попереді послали людей довідатися, як тут справді є. Двоє з тих людей вибрано од громади в 200 душ приїхали й до Одеси і потрапили в земський управу. Там вони сказали, що коли тут справді є така земля, де б їх громада могла оселитися, то вони готові її купити; зразу можуть дати по 20 рублів за десятину, а останні гроші виплачували б малими частками. В управі їм сказали, що казна землі не роздає і порадили їм піти до тих поміщиків, що продають свої землі російському виплату на 50 год.

Коли галицьким українцям не пощастить придбати землю в херсонщині, то вони думають поїхати ще на каваказ, пошукати там (О.Н.)

Свідство про погром. У Верхньодніпровський повіт (у катеринославщині) виїхала комісія робити свідство, яку шкоду зроблено поміщикам під час погромів. Р.Т.А.

Сам собі пан.

Оповідання. (Кінець.)

Проскочили ми так іще станції з трі,—зчов заманулося мені курити. Тепер уже,—думка,—вийду справді з вагону та на дворі покурю—однак же мене жінка вигонять, як я курю в хаті,—вона вже й звилла до нашого ручкового, а то ж такі пані,—з незвички, то ім воно і в носі, і в горлячці тее... Треба й їх пожалити, вже ж... А свого права я вже доказав.

Однак, тільки сягнув у кишет по люльку, хотів тут набити, бо на дворі вітер,—коли се той пан з чорною бородою, що мене обороняв, переїдає до мене.

— Куди ідете? питає.

— Та до Ч.—відказую.

— Діло там маєте?

— А тож!—кажу, а того й не признаюся, чого саме іду, та люльку набиваю.

— Чи не хочете,—говорить,—мого? Та й подає мені повен кашпучок цигарок панських.

— Та спасибі,—дякую,—у мене ще й свого потягнє: вже коли курець то маю свою люльку й тютюнень.

— Та свій і надалі здається,—умовляє,—а я був як дуже радий, як би мого зажали,—який він вам буде на смак.

Подивився я на його,—сміється з мене врявий пан: не хоче нюхати

ручкового, дак підносить турецького. А в тім, видно, що добрий чоловік,— може він, щоб сварки знову не було та напад на мене. Нема вже чого мені сваритися, коли він до мене по людському озивається.

— Добре,—кажу,—коли ваша ласка, то й виймаю.

Узяв, подякував, закурив та й думаю собі:

Бач, як воно на світі діється: то як собі кидали, а тепер уже як людині подають та припрохують. Еге-ге! Треба тільки не подаватися! Так же я тепер і робитиму.

Ото собі думаю, а тим часом машина уже й до Ч. добігає.

Приїхав я до Ч.—у мене, кажу ж, таки й діло було там до знайомого чоловіка. До обід із тим чоловіком, а тоді покупив де що... Увечері б можна й на машину, щоб додому, та в мене думка не така. Треба ж іще подивитися, яково то самому собі паном бути. Куди б же мені піти?

Роспитуватися в людей не важився, щоб, бува, не насміялися, а надумав собі так, що піду до тіятру. Хоч я сам у йому й не був, та таки попович наш мені розказував, що там штукуючи таке роблять, неначе справді воно є: і кохаються й дураються, і миряться й сваряться, ще й убивають одне одного... а що вже співають та танцюють!.. погано тільки, що без сорому при людях цілується... А пані сидять та дивляться. Ото ж піду й я

подивитися та й покуплю собі панське місце.

Шшов, ходжу по городу та читаю по тих стовпах, де здорові газети наділяють з оттакаєзкими літерами— шукаю, чи нема де тіятру. Дак усе або вчора був, або завтра буде, а сьогодні нема. От мені не щастить! Ходжу від стовпа до стовпа як дурний... Коли таки натрапив на своє. Хоч воно й не тіятр, та таки щось на його скликається: „у залі дворянського зібранія концерт“

Одміна його зна, думаю собі, що воно не концерт! Однак, прочитавши газету, бачу, що там грають і співають,—пу, то можна й слухати.

А почому ж там платять? Э місяця по півкарбованця і по карбованцю й по два. Ото вже саме панські, по два. А де ж се воно є? Написано: „в залі дворянського зібранія“. Се ж мабуть там де пані—дворяне збираються... то я ж знаю, бо колись туди сам до призводителя дворянського доступався за громадською справою. Чого ж мені ще й шукати? Ото й мого—де пані, там і я.

Ну, поки це рано, то вернувся на кватирю до знайомого чоловіка, децо роспитався куди та як у тому зібранні йти та, дідавшись того вечора, й просту туди. Підхожу до великого того дому,—от, що, знаєте, по зад. собору,—аж там уже перед дверима народу—народу тиск! Раз-у-раз ті хвалюнді під'їздять та все туди, та все

туди. Се ж буде тіснота така, що й кіем не протиснеш.

Ну, думаю, голубе, держись цупко бо тут, гляди, ще дужче завихорить, як на машині в першому класі! Та так сміливо слідком за одним паном у тіж двері.

Тільки вступив, коли якесь лакейське опудало зараз мене за руку хан!

Ти чого сюди?

Не хатай,—кажу,—не поспішайсь!—та одвів його руку та й подався собі.

Іду далі так, як мені сказано, коли справді сидити за столом якась панночка і білети-продає. Підійшов і собі.

Дозвольте мені, коли ваша ласка, білет!

Нету, каже—всі попродала, тільки в перих рідях єсть.

Отого ж мені й треба—першого ряду,—давайте його мені.

— Два рублі,—каже.

— Дарма,—відказую,—давайте!—тай подаю їй два карбованці.

Взяла гроші й дала білет.

Там пані ще розглядаються, ну, а я собі був у чумарчині, то так просто й пішов у ту залу,—не читався й куди, бо мені вже розказано де повертати.

Як увійшов, то тут уже—не буду брехати—таки стало мені дуже моторшно.

Хата така здорова, як елуня, та де і більша!.. та вся блищить,—ну, не з истино дужче, як у церкві!.. А

повнісінько стільців наставляно... народ вештається, та все пані та пані,—які сивять, які ходять... Зроду-звіку не бачив такого,—як би не намірився йти, то мабуть би вернувся, а то що дуже вже затявся...

Держись цупко!—знов кажу собі та все посуваюся, та все посуваюся по все проміж панами та проміж стільцями. До свого першого ряду цілючю... Та ще ті пані з довгими хвостами,—ну їй же ти Богові моему,—одній так у той волок уплутався, як парубок у гарбузину, —мало не влав... Щось мені за це й сказано, та не розібрав... Дивляться, на мене всі та дивуються, однак пускають... Помалу протопав я до того чергового ряду, знайшов свій сьомий номер та й сів. Біля мене нікого нема,—тільки геть—геть двоє якихся так, як і я, у першому ряді сидять.

Сиджу, мовчу й не озираюся. Дивлюся на ті здоровенні патрети, що по стінах, та на той хортанляв, що грають на йому... А позад мене усе паматаються пані, уже паматаються, і вже чую, що щось мабуть про мене гомонять. бо раз-у-раз: „Смотри! смотри!“ Зирнув я так трохи через плече,—коли пані купками позбивалися, гомонять та на мене показують. А се, бачу, один наближається до першого мого ряду, крутнувся разів зо-два тай став коло мене.

— Мужичок,—каже,—ти не туди понав.

В Прлуцькій тюрмі може поміститися 120 душ, але в її тепер живе 185 душ, з їх 100 чи 110 селян. Нікому досі не сказано, в чому їх обшивають, хоча деяких держать у тюрмі вже більше як по два місяці.

Катування. У нас уже писано було про те, що зробилося в містечку Станиславі в Херсонщині. Тепер ось що: телеграфують відтіля в газету „Русь“ В. Н. Станиславі селяне на підставі наказу 11 декабря в кінці январа вибрали наново волосний сход, а в февралі через донос старшини Луденка, священника Балудая та інших у містечку приїхали 50 козаків та 70 артилеристів з двома пулеметами і а наказу пристава вибили нагаями 18 душ. Давали по 250 нагаїв, при чому пристава приказував: „Оце вам вибори; оце вам депутати; оце вам воля слова та зборів“. Селянин Баранов збожеволів; Кривонос і деякі інші на Божій дорозі. Учитель Незамай збожеволів, побачивши, як б'ють. Тим селянам, як повтікали, пристава велів переказати, що їх повісють.

В Українському клубі в Петербурзі. На двох останніх загальних зібраннях Українського клубу в Петербурзі прочитано було два дуже цікаві реферати. Перший про українську територію (землю) і українську людність. Виходить, що найбільше український край— це Полтавщина, бо там із кожної сотні людей 93 українці. Другий реферат був про українські політичні партії і про їх відносини до українських партій. Цей реферат викладав дуже багато розмов; говоривши і члени клубу і гості. Постановлено обидва реферати надрукувати як видання Українського клубу. (Р. К.)

Заборононе товариство. Катеринославський генерал-губернатор повідомив попечителя одеської учебної округи що, він, генерал-губернатор, ввелі закрити Товариство за допомогою теперешнім і колишнім учителям Маріупольського повіту, бо вважає, що діяльність цього товариства шкодлива для громадського спокою. (О. Л.)

Гроші на пам'ятник Шевченку. Пирятинське земське зібрання постановило дати на пам'ятник Шевченку сто рублів; деякі гласні селяне хотіли щоб на це дати більше грошей, але голова зібрання (предс'ядатель) пояснив, що земство може дати й більше, тільки не одразу, а давати це року. (Хут.)

Знову цензура. Редакція газети „Вісти“ одержала звістку з Галичини, що вислани до Львова примірники першої книжки „Літературно-Наукового Вістника“ за цей рік та шостої книжки „Записок Наукового Товариства“ за минулий рік цензура повернула назад у Львів, не вважаючи на те що по новому законі про пресу в Росії вільно пересилати закордонні газети й журнали і що обидві ці завершені назад книжки не записані в списки заборонених книжок.

Нова школа. Пирятинське земське зібрання постановило прохати губернське земство, щоб у Полтавщині заведено школу, в якій вчилися б на ветеринарних хвершалах (таких, що лічать худобу). (Хут.)

З Одеси. Газета „Вісти“ пише, в Одесі й пригородних селях зарає панує страшенна нужда; люди не мають що їсти, в що одягтися і з такого життя слабнуть

Глеювата земля з камінням під ґрунтом ніколи добре не родить, а в посуху, яка тут часто буває, то не вертає й зерна, тим люде живуть не з самого хліборобства, а займаються робити всяку роботу; ламають та возять каміння, фурманують, стають на поденну, мурують, будують, і т. п. Вже два роки, як у нас не було дощів тоді як треба, а перепадали вряди-годи, а гарячі вітри падали все, що зеленіло з весни, через те вже два роки хлібороби не мали нічого ісінько з своєї землі. До свого лиха прилучилося й друге: війна і неспокій у державі. Через це лихо торгівля в Одесі занепала, ніхто не будується, нікому не треба ні каменю, ні майстрів, ні поденних і т. п. Селяне вкрай зубожіли і не купують городських та фабричних виробів, бо не мають за що. Через те і в городі багато робітників залишилися без роботи й без хліба. Тепер становище таке: їсти треба, а купити немає за що і заробити нема де. Треба людям допомогти.

Зараз Одесу поділено на 13 частин і заведено ідальні, в яких дають пообідати. На це городська управа витрачає не один десяток тисяч рублів на місяць, але все ж багато людей зостається без допомоги. Товариство „Просвіта“ адобуло собі дозвіл збирати гроші на запомогу голодним та вбогим. Зараз ще не відомо, чи воно заведе свою ідальню і чайну, чи приєднається до городської управи і зібраними грошми і своєю працею. Але цими днями вже буде відомо, як рішили зробити.

Відгукніться люде добрі, допоможіть, хто чим може своєму голодному братові— він вам стане в пригоді.

Адреса Товариства „Просвіта“: Одеса, Ніжинська ул., 44.

У Києві.

Третій день сесії земського комітету. 18 Феврала з 11 години дня відбувалось третє засідання сесії Губернського земського комітету.

Обговорювались питання про земську страховку та про заснування „Олександрівської“ земської школи.

Член ревізійної комісії д. Рева пропонує комітетові, поки що не заводити добровільної взаємної страховки, бо на страхове діло земство мусить видати 3 1/2 мільйонів грошей а можуть счинитись великі пожежі і з земських грошей не лишиться нічого.

Л. М. Турчанович каже, що для страховки не треба 3 1/2 мільйонів грошей.

д. Покотило — пояснює, що по інших земствах, де добровільна страховка давно заведена бували часто випадки, що через обовязкову страховку страчували всі гроши і часами доводилось позичати.

Комітет постановив: 1) брати на страх фабричні і заводські будинки, 2) тариф страховки містечкових будинків звизити до 3/4 оцінки. 3) назначити окремого страхового інструктора, якому доручити звідувати протиопожарною справою і 4) Затвердів проєкт розпису доходів і росходів по страховому ділу на 1906 рік.

Комітет постановив: одкупити по одкупку по одній земській двохкласній „Олександрівській“ школі з ремісничими класами в кожному повіті губернії

всього 12, а іменно: в м. Білопіль, Бердичівського повіту, в с. Дорогівці, Васильківського повіту, в м. Рижанівці, Звенигородського повіту, в с. Миронівці, Канівського повіту, в м. Макарові, Київського повіту, в м. Дашеві, Липовецького повіту, в с. Воршіві, Радомисльського повіту в с. Линках, Сквирського повіту, в с. Федюківці, Таращанського повіту, в м. Тогровіці, Уманського повіту в м. Ротмістрові, Черкаського повіту, і с. Вербівці, Сугиринського повіту.

В суді.

Смілянський погром.

Вчора, 20 лютого, в київській судовій палаті з сословних представників почалося діло за погром в м. Смілі Черкаського повіту, Київської губернії. Раніш притягали в суд 200 чоловік, але інших передали до мирових судаві, і тепер судять тільки 50. Слідство про це діло обіймає 187 томів.

Предс'ядаєтьствує в суді — І. А. Котлярський, судді—члени палати: І. С. Пашкевич, В. Ф. Солов'єв і І. М. Чернявський; він і за докладачка. Сословні представники— Київський губернийський маршалок князь Н. В. Репнін, заміститель городського голови П. М. Плахов і один з волостних старшин (по черзі). Винуватими призначені товариш прокурора палати Л. И. Рижов і на поміч йому тов. прок. Шиманський.

Двох обвинувачених — Вас. Суркова і Сава Гавришенка, обороняє прис. пов. Козловський, а двох євреїв—Зуся Дубинського і Фроїма Пластика, яких обвинувачують, що ніби то вони вбили під час погрому старця —Андрія Козілова, обороняє пом. пр. пов. Морголіні прис. повір. Муромцев із Москви. Інших 46 селян обороняє прис. пов. Баласний призначений судом, і К. К. Черкурель-Кущ та М. М. Могильнянський по згоді.

Крім того виступає п'ять чоловік за громадянськ оборонців В. В. Ульяницький, В. В. Вакар, С. Б. Ратнер, М. Ю. Берштейн. З. Шишко.

Восмеро винуватих приведені в суд з острога.

Для 50 винуватих призначено окреме місце, а те місце, де завжди поміщаються винуваті на суді, тепера заняте „вещественними доказательстами“, котрих привезено із Сміли, пудів 20.

Публіці призначено в залі тільки 30 місць і впускають не по білетах, а хто раніше прийде.

Усіх свідків викликано 240 душ, з них 185 чоловік з боку винуватців, а 55 з боку обвинувачених. Не явилось вь суд з них чоловік 40.

Акт обвинувачення надруковано на 16 аркушах.

Засідання суда починатимуться що-дня з 11 години ранку і будуть тягтись до 6 години вечора. Кажуть, що се діло протягнеться тижнів на 2.

Коли перевіряли обвинувачених, то виявилось, що три душі з них не явилось. Тов. прок. Рижов не вважає на „причини“ через що вони не явились і каже, що діло про них треба виділити, а до того зачинити, у отстрого. Оборонцев Баласний теж згожувався що діло треба виділити.

Палата постановила виділити діло про тих трьох що не явились, і привести їх в суд, а тепер судити 47 душ. Громадянські оборонці заявили претензії більше, як на 100 тисяч карб. за шкоду.

За двома Ціонськими уже раніш було а признали право доводити школу, але тепера виявилось що тих винуватих, котрих вони правлять свої тратити, на суді нема, і через те прис. пов. Баласний просив суд не давати їм права шукати відшкодування. Тов. прок. Рижов теж згожувався на це, але палата признала право. Зате палата не дала права шукати шкоду Дубинському, Пластику, Атран, Лемберському і Сатановському, через те, що ніби то нема доказів, що вони були розгромлені.

Палата не дозволила пом. прис. пов. Вакару, обороняти Бродського, через те що Вакар не мов довірнености від Бродського. Тоді Вакар заявив, що коли його не допускать обороняти Бродського, то він хоче передати своє право оборонця комусь іншому. Суд покликав довірительів Вакара щоб запитати їх, кому вони довірять свою оборону, але явилась тільки Брусельницька, а Бахмутського і Бродського не було. Вакар прохав занотувати це в протокол.

В пів дошостої вечора суд перервався до 11 год. ранку другого дня. (Далі буде).

Література, наука і умілість.

Історія України проф. Грушевського. Своєї „Історії України-Руси“ проф. Мих. Грушевський видав по українському вже п'ятий том. Досі це єдина історія України широко і критично написана українською мовою. Тільки минулого року дозволено продавати її і в Росії.

Цими днями перший том цієї важкої праці вийшов німецьким перекладом в видавництві Б. Тейбнера у Лейпцигу під заголовком: „Michael Hrusévskij. Geschichte des ukrainischen (ruthenischen) Volkes. I. Band. Anfänge des Kijever Staates. Autorisierete Uebersetzung aus der zweiten ukrainischen Ausgabe.“

В цьому виданні Европа вперше познайомиться так як треба з історією українського народу. Досі ж так у європі люде собі думали, що ми не маємо ніякої своєї окремої історії, ніякої окремої мови та літератури. Дуже добре було б, коли б видавець не забарився та подав німецьким читачам яко мога швидче і дальші томи цієї праці.

— Ruthenische geschichten—Українські оповідання. Підсім заголовком видано в Чернівцях на Буковині збірку оповіданнів українських авторів в німецькому перекладі д. Костя Кракалі. На 77 боках шінадцятки надруковано 11 оповіданнів К. Ганнусенка, М. Дерлиці, Ів. Діброви, Н. Зарічної, І. Карбулицького, М. Коцюбинського, Л. Мартовича, Незнайомої та М. Яцькова. Шкода тільки, що перекладник брав оповідання здебільшого мало-відомих авторів. Щоб знайти чужих читачів з нашим письменством, треба було до таких авторів, як М. Коцюбинський або Л. Мартович додати прізвища авторів більше видатних.

— „Читанка“ Хуторного. Київська цензура дозволила надрукувати новим виданням „Читанку“ Хуторного. Після довгої заборони всяких педагогічних книжок українською мовою се перший випадок, коли й нашим дітям дозволено читати рідною мовою. Треба тільки подбати, щоб яко мога більше було таких книжок.

— Шевченкове свято. На Буковині вже почали святкувати Шевченків день. 3-го березня нов. стилу мав одбутись в залі Музичного Товариства в Чернівцях в 45-ті роковини Шевченкової смерті концерт. Після вступної промови д. Я. Весоловського мають бути декламації й співни на слова Шевченка, Франка та ін., музика Лисенка. Співають між іншим має панна Ганна Крушельницька, талановита сестра славетної співачки Содемеї Крушельницької. (Руслан).

Телеграми.

С. П. Т. А.

21 февраль.
НИЖНІЙ НОВГОРОД, 19 февраль. Біржа святкує свій 25 літній юбілей. В біржовій залі відправлено молебєн, на якому були голова і члени біржового комітету і біржового товариства. Уроczego святкування не було через те, що промисел тепер підупав, а рідна країна переживає тепер сумну добу. Одержано телеграми а поздоровленнями від міністра фінансів, управляючого відділом торговлі і редакторів „Вістника фінансов“.

Учора дворянські збори назначили 50,000 карб. з грошей Олександрівського банку на найом 220 стражників на підмогу урядовій сторожі, коли б почалось аграрні разрухи в губернії.

Учора адвокат Плевако розповів у комерческому товаристві про московський з'їзд союзу 17 октяр.
ВАРШАВА, 19 октяр. Учора на фабриці перат (клеєнка) Обстрбаума 20 озброєних розбійників забрали в касіра 250 карбов. і втекли. Робітники погнались за ними. Розбійники стали стріляти і вбили 16 літнього робітника Лепановського.

В „Дневнику Варшавському“ пишуть, що нанято охочі для оборони від нападів усіх виборних участків до державної думи. В участках людей, що приходять записуватись, приймають не гуртками, а по одному.

АСХАБАД, 19 февраль. „Вістнику Асхабадському“ пишуть з Мешада, що місяць тому вбито там одного бакинця. Мстливі кавказькі шіти прагнуть кривавої помсти і завтра, в свято, хочуть напасти на убивців і розправитись із ними. Сподіваються великої різанини, налякани вірмени втікають.

ПЛОЦК, 19 февраль. Сьогодні в дві години дня мали відбутись в театрі передвирборні збори. Перед початком зборів під сценою знайшли бомбу.

ПЕТЕРБУРГ, 19 февраль. В дворянських залах відбулись людні збори петербурзької торговло-промислової спілки, головою яких був Біляєв. На зборах було 6000 душ. Збори прийняли постанову, яку порадив Волков: поліпшення добробуту Росії залежить від заведення в основні закони свобод, обіцяних в маніфесті 17 октяр. Далекі від усякої законности теперішні способи управління державою в край підірвають добробут Росії і не можна того далі терпіти, бо се дуже небезпечно для держави і династії.

18 февраль скінчила свою роботу комісія, яку вибрала петербурзька городська дума для вироблення нового городского статуту.

МОСКВА, 19 февраль. Де котрі фабриканти зрекаються поступитись робітникам, як обіцяли раніш, що до заробітків плати і часу праці. Городоначальник покликав до себе заступників фабрикантів, сказав їм, що так відноситись до своїх обіцянок нечесно і заявив, що уряд їм у сьому допомогти не буде.

ПЕТЕРБУРГ, 19 февраль (офіціально). Останнім часом де-яких газетах була звістка, що будім то мають позакривати монополії і передати казенну торговлю горілкою приватним людям, яким казна даватиме 10% скидки з казенної ціни. Міністерство фінансів вважає конечно потрібним заявити, що ні про закриття монополій ні про передачу торговлі казенною горілкою приватним людям у міністерстві фінансів і не говорилось навіть.

МИНСК, 19 февраль. Дума відмовилась давати запомогу церковним школам, признавши, що вчать у них зовсім не відповідно, сучасним вимогам.

ТИФЛІС, 19 февраль. Намістник назначив початок строку виборів до державної думи на 15 марта. Усім урядовим і громадським закладам звелено всіма способами помагати тому, щоб вибори робились швидко і без перешкод.

САРАТОВ, 19 февраль. Оголошено обовязкову постанову губернатора, який обіцяє карати трьохмісячним арештом або штрафом до 500 карбованців усіх, хто славильно вломиться в чужу квартиру і погрозами вимагатиме грошей, і тіх, що силоміць намагаються спинити роботу.

МАРИУПОЛ, 19 февраль. 17 февраль послано в село Маргуш взвод драгунів. Вчора драгуни повернулись на-

— Ні, туди,—ось у мене й білет є,—відкажу, а сам собі думаю: точнісінько, як і на машині.

— То що, то білет,—каже, то дарма, а можна тут сидіти тільки тому, хто в панській одежі, а в мужичій—ні.

— Хіба,—доводжу,—одежа, слухає? А дже люде.

— Та люде—люде, да тільки не в такій одежі. Се дворянське собрание, дак мужикам не годиться.

Дошклав він мене. Стривай-же думаю,—загну й я тобі карлючку. Та й питаю:

— А хіба,—кажу,—пани тут щось погане робитимуть, що не можна й дивитись на його?

А він собі круть та й побіг од мене, нічого не сказавши.

Коли трохи згодом тупотить знову щось до мене,—здається той лакей, що одежу з панів ізнімав. Прийшов:

— Мужичок, уставай, іди!—

— Чого?—питаю.

— Недя тут, только господам можна, панам.

— Хто заплатив за білет, той тут і пан,—одкажу.— Я заплатив, то й сидітиму.

— Іди, бо виведуть!

— Побачимо,—кажу.—Ви лучше йдіть до свого діла,—чого ви до мене причепились, як шевська смола?

— Побіг і сей тим слідом. Може вже й годі, і покинуть? думаю собі.

Отже не покинули! Бачу суне до мене отой хватальній, що по базару ходить та перекупок ганяє, аж засапав, аж стільце валя,—так поспішається. Прибіг та як зашипить.

Вон одсюда!

— Ваше благородіє,—кажу,—ви на мене не кричіть, бо я гроші віддав так як і пани.

— Взять його!

Тут де не ввалясь отой самий лакейчук та поліцейський. Ухопили мене та й ведуть. Іду, не опинаюся, бо бачу, що вже не поможеться.

Ну й сором же було проміж того панського ватюви йти! А вони, гемонські, ще й сміються!..

Коли се якісь паничі назустріч:

— За що ви його ведете? Він же має білет.

— Не ваше діло,—не мішайтеся у поліцейські діла,—загарчав хватальний.

Вивели мене в сінні, каже хватальний до салдата:

— Забери його в поліцію,—хай переночує, а завтра я йому по своєму розскажу, як у концерти ходити. Еч, хамлюга, ще й у первий ряд!

Повів мене салдат.

Ідемо вулицею,—темно вже на дворі, лихтарі скрізь повітілися. Пройшли трохи мовчки.

— А куди ж оце ми йдемо?—питаюся.

— Хіба не чує?—одкажу.—У поліцію йдемо.

А бодай би ти пішов круг-світа!—

думаю собі, а сам питаю:

— Дақ хіба це ви й справді в поліцію мене ведете?

— А веду.

— А на що?

— Бо звелено.

— А що ж у поліції буде?

— Закну тебе в темну, то переночуєш. Хіба не чув?

— Чув,—кажу.—А як переночую, то що буде?

— А тоді надзиратель будуть тобі розсказувати по своєму.

Що ж то воно: по своєму?—питаю.

— Хіба не знаєш?

— Не знаю.

— Ну, то завтра твоя морда знатиме.

Як почув я те, то так мені мов окропом хто в обличчя линув, а далі й дух перебило. Зроду мене не бито,—хіба коли мати, як пуштував малим, стурч ганчіркою вдарила. Це векочив по самі вуха.

А ми дійшли саме до темнішої вулички. Я й мегнувся туди,—біжу, аж земля підо мною горить, аж дух мені забиває. Озираюсь,—уже його в темному не добачу.

Тоді завернув у другу вулицю, чую,—торохтять... іде звоич. Подождав та так на його й скочив.

— На станцію та швидче! Чи виспіємо на поїзд?

— Поганятиму, то виспіємо.

— Дақ панай же!

Поки до станції, то все боявся, що спізнаюся, а як увійшов у станцію, то вже не знаю як і білета вхопив, як і в вагон усковчив.

І що ж би ви думали? Аж поки поїзд рушів, то трусивсь. Не страшно мені тих поліцейських самих, та страшно тієї ганьби та зневаги.

Оттак я того права добувався... та и не добувсь...

Ще помовчали. Тоді я й кажу:

— А що як би я зараз оце від вас та втік?

— Який швидкий! — одкажу. — Домалу, бо попа знавш.

— Ну, а як би такі втік? — знову я намагаюсь.

— То я б тебе наздогнав і морду набив.

А щоб ти і в старцях щастя не мав за таке слово! — думаю та й знов у мене серце огнем узялось. Та треба терпиди, щоб не було гірше. А він на мене скоєса позира та —

— Не оставайся, не оставайся позаду, — іди лиш попереду! — Та я — кажу, — й не зостаюся, а так собі думаю: що як би я вам карбованця в кишеню вкнижу?

— Та тодіб, наздогнавши. морди не бив, а тільки б узяв за шияку та таки й потяг би в поліцію.

— А як би два карбованці, то може б вам важко було бігти?

— Ні, не дуже... Ти багач, білети в першому ряді купуєш.

— О то ж, що багато витратився,—кажу. — Ну, а як два з половиною, то вже мабуть заважуть, мабуть не підбіжить?

— Хто його знає... А шож я надзирателєві казатиму?

— Скажете, що втік по темному, а ви зачипились, упали тай не наздогнали.

— Хто його знає... Давай три, то може й важко буде.

Вийняв я три карбованці та й укниву йому в руку.

Вернувшись до дому, то й жінці довго не признавався. А далі таки й сказав, Вона на мене мокрим радном, що стількі грошей переви!..

— Тобі,—кажу,—байдуже, що з мене так назнушались, тільки за гроші клопочешся!

— Так тоб і треба!—гримає,—не втівай аби чога!

Ну, що ти їй казатимеш? То, як їхав, дак аж плакала, а як цілий вернувся, дак і байде,—аби гроші!

— Та то їде дарма, а то біда, що хоч я ї

арештувавши кількох людей, між ними волосного старшину. ПРКУТСЬК, 19 февраля. Приїхав генерал Куропаткин. САМАРА, 19 февраля. Приїхав генерал Ліневич. КАЗАНЬ, 19 февраля. Університетська рада рішуче признала неможливим почати лекції при сучасних умовах. Студентам, зашатили за вчення, дають одпуски на 2 августа. Строк плати за вчення продовжено до 1 априля.

ТАШКЕНТ, 19 февраля. Розробляється проект умов, на яких віддати концесію французькому товариству щоб звелати воду на 2 мільйони десяти земель в Голостодому степу. МИНСЬК, 19 февраля. Центральне бюро сіоністів видає циркуляр, у якому закликає своїх однодумців з'організуватися для предвборчої агітації, щоб відрати депутатів—євреїв.

ПЕРЕМІШЛЬ, 19 февраля. Згорів будинок земства и усим добром і всіма ділами. Списки виборців зостались цілі. Причини пожежі не знати. БЕРДИЧІВ, 19 февраля. Поліція захопила тайну друкарню, забрала в ній людей і силу прокламацій до війська.

ХАРБИН, 19 февраля. Офіцал повідомляють, що демобілізація (розпуск війська додому) японського війська йде горазд, без перешкод. Вивод запасних нашого війська йде справно, але поволі, бо не стає вагонів і паровозів. Почали відсилати запасних через Владивосток, морем.

ТОМСЬК, 19 февраля. Двох городових, що 18 Октября 1905 року побили студента—Максимова присуджено в тюрму одного на 16, а другого на 1 місяць.

ЕЛІСАВЕТ, 19 февраля. На гроші чотирьох заможних обивателів одкривається столова для тих, зубожіли через повідь. Завтра дума рішатиме, як допомогти людям. Люде терплять тепер найбільше од холоду, бо повідь поспувала в хатах печі, а тут знову почались морози.

КАЗАЛІНСЬК, 19 февраля Залізнична, зроблена у Перовську, дуже піднявила рибальство в казенних озерах, яких тут дуже багато. До рибальства кинулася сила місцевих та заїзжих рибалок. Кочовники грабують їх, забирають усякий естако, снасть та рибу. Се може зруйнувати рибальство.

ХЕРСОН, 19 февраля. Випущено перший номер газети „Родной Край“ назряком „Січня 17 Октября“.

ВАРШАВА, 19 февраля. Крига на Вислі рушила, судна підуть за тиждень.

РИГА, 19 февраля. Військовий доносний суд селянина вендвеського повіту Яна Берзика, що 11 января вбив одного козака та поранив другого, засудив скарати на смерть шибеницею. Арештовано трох з тих, що грабували контору Фельзера; також арештовано Карла Спуре, який був вибраний у фрідріхштаті членом революційної міської управи. ХАРБИН, 18 февраля. 17 февраля газета „Харбинский Листок“ заборонена, газета „Манчжурія“, що заснувалася замісто неї теж заборонено. Залізничні перестали справно ходити. Товариш не приставляють, експресів і поточних не пускають. Бракує вагонів і палива. Робітні і депо ледве роблять. В январі арештовано 30 членів страйкового комітету між іми старші служачі на дорожі. Вивозять запасних дуже помалу. Генералів Ліневича та Куропаткина проводили з пошаною. Новий командуючий Гродеков поменче штат, касуючи деякі інституції. Він керує таме з Харбина.

ПЕРМ, 18 февраля. Архирей Владмирський Никон з наказу синоду ревізує епархію, щоб дознати як духовенство відносилось до сучасних подій.

ПЕТЕРБУРГ, 19 февраля. В газетах є звістки, що на 15 марта назначено йй державній Раді, (государственному Совѣту) яка є зарвазі скінчити свою роботу. Нову державну раду назначено скликати 27 априля. В йй буде 98 членів виборних і 98 настановлених. Як кажуть газети, проект додаткових правил про друк обговарювався в державній раді дуже палко. Правила прийнято 50—60 голосами супроти 10—16. На затвердження. Цареві буде подано і ті правила, що прийнято більшістю і окрема думка меншости.

Заграничні телеграми

ПАРИЖ, 19 февраля. Газети дужі щиро вिताють постанову конференції рішати разом питання про заведення банку і організування поліції в Мароко. Франція і думки не має поступитися в справі заведення банку, поки не вясниться зовсім, як відноситься Німеччина до заведення поліції. Відношення німецьких делегатів до заведення банку ще найбільше песімізм. Незвичайно дужий ціклон (вихор) наробиє багато шкоди на острові Мадгагаскарі.

ТЕГЕРАН, 19 февраля. Уряд умовляється з концесіонером персидської часті залізничі Мешед Асхабад проте, щоб він добре справив залізничю, щоб лехке перевозити товари між Каспійською областю, Хоросаном і Аваністаном.

Російський посланник Шнейер подав шахові одявній грамоти. Доктор Заплатинський обіхавши сей стан, каже, що чумна пошесть стихає.

БУДАПЕШТ, 19 февраля. Міністр президент Фейерварі заявив депутатації, що прийшла вітати його, що найперший обов'язок уряду—се завести знову у державі лад, котрому тепер зарожує небезпечність і безякого економічне життя держави має цілком застрахувати. Він каже, що цісаря (австрійського короля) найбільше за все смутить те, що такий стан річей настав саме тоді, коли перед важними інтересами державного ладу повинно уступитися усе инше. Фейерварі побажав, щоб в державі як найшвидше настали нормальні умови життя і тоді може початись нормальне життя парламентське життя т умовою, щоб урядової програми, а надто справу загального голосування не знімали з черги.

ФРАНКФУРТ-на-МАЙНІ. 19 февраля. З Танжеру пишуть до „Frankfurter Zeitung“, що є звістки з Марнілі, що усі французи покинули тамошню факторію і вона перестала існувати. Тубольці, що живуть по сусідству, проти сподівання французів, держаться палком спокійно.

ЛОНДОН, 19 февраля. „Times“ пишуть з Токіо, що уряд заявив палаті депутатів, що думає завести двоєрічну службу у війську і додав, що через збільшення воєнного бюджету на 33%, на заведення такої служби треба йтиє мільйони ієн.

„Daily Telegraph“ має з Токіо звістку, що японський газетам офіційально заборонено писати про те, скільки людей у полках, що повертаються з Манчжурії.

ЛОНДОН, 19 февраля. „Daily Telegraph“ пишуть з Токіо, що англійський і французький посланники в Пекинї вдались до китайського уряду з заявами жадають щоб, сповна заплачено за шкоду. На вокзалі в Пекинї знайдено динамітову бомбу. Кажуть, що корейський імператор слабкий, і марки Іго не міг і досі з ним бачитись.

Дописи

Лубні в Полтавині. Перша гімназальна театральна вистова рідної Українською мовою. Торік Лубенський гімназіст заборонено було навіть ходити в театр, коли грали що-небудь Українське. Цей же рік ми бачимо таке з'явннє: 9 лютого, в четверг, у Лубнях гімназістами та гімназістками буда виставлена в дворинському клубі комедія Тобілевича „Марти Борула“ П'єсу виковаво досить гарно, коли мати на увазі те, що учні грали вперше. Спектакль закінчився дивертисментом, у котрому брав участь гімназіальний хор. Хором керував теж гімназіст. Учн: були в Українському уборано: Найбільше вряжіння на слухачів зробила остання пісня: „Гей Українці, ще наша живе річ святая!“. Сю пісню публіка примусила повторити тричі; а коли начали визивать вчетверте, то розпорядник спектаклю (від „родительского комитета“). Шляузіанський заборонив білиз співати сю пісню. Збор пісов на користь бідинх учнів обох гімназій, що не мають спромоги заплатити за науку.

Канів. Восени минулого року як і скрізь повіяло було і в нас духом волі. Одбувалися мітінги, віча, на базарі мало не що дня збірались гуртки старих і молодих міщан, читали маніфест і маршали про те що буде. Але останні часи і в Каніві, як і скрізь, зняли голову реакційні елементи, що складаються здебільшого з міської, так званої, інтелігенції — як тепер реакція скрізь зробилася надзвичайно сердита та нетерпляча, так і в нас вона завзялася на такі навіть чисто просвітні інституції як наша громадська бібліотека і що істнує вже 30 років. Поводарями цих темних сил обявили себе: учитель двохкласової школи Сугак, городський голова Шелест і городський землемір Трушевич. Вони не соромилися ні доносів, ні навіть шпигування. Цим добродіям дуже не подобається, що в бібліотеці збирається багато читачів з молоді, а коли бібліотечна рада більшістю проти одного голосу постановили байкотувати „орган“ „високоповажанного Дмитрія Івановича“, тоді вже реакціонери завзялися помститися і на бібліотеці, і на членах її і на переддлатниках навіть посиналися у поліцію доноси на кожного члена, розпустили по місту поговор нійби бібліотека послудже революційному рухові, ніби рада ні складається з революційного елементу цей поговорі зробив те що і бажалося реакціонерам. Зпочатку поліція „запросила“ до себе членів бібліотечного комітету та „порадила їм зрестись участі в бібліотечних справах, а коли вони не скорилися такій

пораді, почалися загальні „тщательні“ труси у помешканнях членів бібліотеки і тих переддлатників, що часто навідувалися до читальні. По трусах були заарештовані: бібліотекар П. Кліопа і члени бібліотечної ради: Милевський і Бернштейн, хоча у йй і нічого не знайшли. При арешті у Кліопи трапився цікавий випадок. Коли його було заарештовано, то він доручив своїй матері ключі від помешкання бібліотеки; наказавши надавати їх нікому сторонньому, а тільки комусь з членів бібліотеки. Проста, навіть здається неграмотна, жінка твердо додержувала синового наказу і не віддала справникові ключів, не дивлячися ні на які погрози з його боку вона так уперто стояла, на своїому, що справник наказав заарештувати і її як що вона не віддасть ключів. Та не дала і її посадили у одну кімнату з сином. Тільки тоді вона віддала поліції ключі, коли син сказав, що можна віддати. Одержавши ключі, поліція потрусила бібліотеку і хоча нічого не витрушено було, а проте бібліотеку запечатано і членам бібліотеки заборонено збиратися. На запитання, — коли можна ждати відкриття бібліотеки, справник одповів, що не більше, як через тиждень. Але бібліотека і досі ще запечатана. Треба зазначити, що ця бібліотека з часу заснування (1877 р.) і досі істнула виключно на приватні кошти, не маючи від міської управи ніякої субсидії, коли не рахувати даремного помешкання від города. Бібліотека мало не 30 років допомагала розганяти страшенну темноту, в якій пробує наше громадянство і врешті впаа під натиском ворожої сили.

Яким Самотієм.

Залізничні Поїзди.

Table with 4 columns: Південно-Західна (Юго-Западна) залізниця, № поїзда, Охдолит з Кієва, Прибуває до Кієва. Rows include Кур'єр, Пашаж, Мшан, Московсько-Кієво-Вороніж, Швидк., Кієво Полтавська залізниця, Почтов., Пашаж, Швидк., Кієво Полтавська залізниця.

Видає і за редакцію відповідає Володимир Леонтович

Оповістки.

Досвіч. вчителька городської школи з практик. шукає лекцій. Ад.: Ірвинська 3, пом. 1. Е. Б. 3—110—1

Студ. Пол. або на виїзд. Фувд. 39, кв. 12. І. О. 2—109—2

Вишли з друку і прод. в кієвськ. книгарнях гумористичні оповід. „Лиса Гора“ і „Мертвечний Бенькет“ Павла Рябошапки. Ціна кожній кн. 5 к. 6—108—2

ДІЛО

Виходить у Львові щодня, (крім. неділь і свят) о 5 годині по півдні.

Яко Літературний додаток долучається „Бібліотека найзнаменитших повістей“.

Передплата на „ДІЛО“ з літературним додатком

Table with 2 columns: В Австрії, За кордоном. Rows: На цілий рік, На півроку, У Львові без поштової пересилки.

Поодинокое число коштує у Львові 10 сотинів на провінції 12

Редакція, адміністрація і експедиція: Львів, улица Баторія, число 9.

В КНИГАРНІ Кієвської Старини

Продаються ось які нові українські книжки.

- Бордуляк Т.- Оповідання. К. р. 1903, ц. 75 к. і 1 р. 25 к.
Вовчок М. Оповідання т. т. I і II, К. р. 1902 по 50 к. і 75 к.
Грушевський М. Історія України Русі. Львів т. т. I, II і III (видання друку по 3 р. 60 к., т. V, перша половина, 2 р. 40 к. (IV друкується)
Григаченко Б. Писання, т. т. I поезія і II проза по 1 р. 50 к. і 2 р.
Глібов Л. Твори. К. р. 1904, ц. 75 к. і 1 р. 25 к.
Байки К. р. 1904, ціна 20 к.
Досвітні Огни. Український декламатор К. р. 1906, ц. 1 р. 25 к. в гарн оправі 1 р. 75 к.
Демченко І. Українське весілля з піснями. Од. р. 1905, ц. 20 к.
Сфіменко А. Южная Русь т. т. I і II С. П. Б. р. 1905 по 2 р.
Є. П. Мале та разумне С.-Пб. р. 1906, ціна 8 к.
Загірня М. Оборонця покривдл. (про Лішкодьна) С.-Пб. р. 1905, ц. 10
Календарь-Веселка на рік 1906. ціна 60 коп.
Куліш П. Чорна рада, хроника 1663 року, Одеса р. 1900. ціна 50 к. з а люнками (велед. паперу) 2 р.
Комарь М. Т. Г. Шевченко. В. літер. і іскустві. Од. р. 1900, ц. 75 к.
Ковальський Ол. Ходімо за ним. С.-Пб. р. 1905, ц. 5 к.
Квітка К. Пісні з нотами, гармон. Яновського. К. р. 1902, ц. 30 к.
Коваленко Іл. Горбокопик, казка К. р. 1906, ц. 20 к.
Левіцький І. Повісті т. т. II, III і IV К. р. 1905, по 1 р. 50 к. за том.
Над Чорним морем. К. р. 1906, ц. 1 р. 25 к.
Кієвські прохачі. К. р. 1906, ц. 60 к.
Мирний П. Твори, т. II, К. р. 1906, ціна 1 р. 50 к. і 2 р.
На вічну пам'ять Котляревському. Збірник К. р. 1904, ціна 3 р. 50 к.
Перша Ластівка, збірник творів молодих письменників Х. р. 1905 ц. 1 р. 20
Розвага. Український декламатор. К. 1905 р., ц. 1 р. 25 к. і 1 р. 75 к.
Стефанів В. Оповідання. С.-Пб. р. 1905, ц. 70 к. і 85 к.
Тобілевич І. Драми і комедії. Полтава 1905, ц. 1 р. 50 к.
Франко І. Твори, т. т. I, II і III по 65 к. і 85 к. за том.
Яновська Л. Оповідання К. р. 1906, ціна 75 к. і 1 р. 25 к.
Фотограф. портрети українських письменників, артистів і гетьманів 1 р. 50 к., 1 р. 20 к. і 30 к.
Одкриті листи з українськими письменниками, артистами, гетьманами і видад ц. по 5 к.
Всі ці анижки можна дістати в книгарні Кієвської Старини. Безаковська, 1

„Рідний Край“

Політична. економічна, літературна і наукова часопись

ТИЖДНЕВА, З ДОДАТКАМИ СЕРЕД ТИЖДНЯ ПРО В НОВИНИ, ВИХОДИТЬ В ПОЛТАВІ.

Часопись служетиме для оборони інтересів усіх трудящих людей, добра і в нашому краю.

Передплата на цілий рік—з 1 січня (января) 3 карбованні з пересилкою, півроку 1 р. 80 к. з перес., на 1 місяць 35 к. з перес.; один номер вис лається за 10 коп. (можна марками)

Редакція і Контора в Полтаві, ул. Котляревського, книгарня Ір. Маркевича.

Видає Ір. Маркевич. Редактори: М. Дмитрієв та Гр. Коваленко.

ГРОМАДСЬКИЙ ГОЛОС

РАДИКАЛЬНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ЧАСОПИС

Виходить два рази на тиждень: вівторок і п'ятниця

ПЕРЕДПЛАТА ВІНОСИТЬ:

Table with 3 columns: в Австрії, в Россії, в Америці. Rows: річно 7 корон, 6 карбованців, 2 1/2 доларі; піврічно 3 корони 50 сот. 3 карб.

Поодинокое число 6 сотинів, з пересилкою—8 сотинів

Адреса редакції і адміністрації: Львів, вулиця Ліндого, число 7.